

5) Мінімізація оподаткування. Доцільно вибирати таку форму фінансування, яка дасть найбільший ефект з точки зору зменшення податкових платежів. Податковий фактор слід розглядати у контексті його впливу на вартість залучення капіталу в цілому. Наприклад, при мобілізації коштів шляхом збільшення статутного капіталу необхідно враховувати, що пов'язані з цим накладні витрати зменшують об'єкт оподаткування, проте дивіденди, які є платою за використання власного капіталу, треба сплачувати за рахунок чистого прибутку після оподаткування.

6) Об'єктивні обмеження: відсутність кредитного забезпечення, необхідного для залучення позичок, низький рівень кредитоспроможності, законодавчі обмеження щодо використання тієї чи іншої форми фінансування, договірні обмеження тощо.

7) Максимізація вартості власників, так звана концепція Shareholder Value. Відповідно до цього критерію всі рішення менеджменту підприємства, в тому числі у сфері фінансування, мають спрямовуватися на досягнення головної мети діяльності суб'єкта господарювання - максимізації доходів власників. Цього можна досягти або на основі збільшення прибутковості та дивідендних виплат, або забезпечивши зростання вартості корпоративних прав підприємства.

Грамотні фінансові менеджери повинні забезпечити баланс інтересів різних заінтересованих сторін.

Список використаних джерел:

1. Дропа Я. Б. Оптимізація структури фінансових ресурсів підприємства в сучасних умовах. БІЗНЕСІНФОРМ. № 12. 2016. С. 169-175.
2. Кочкодан В. Б., Миронова І. В. Стратегія формування і управління структурою капіталу підприємства: теоретичний аспект. Інноваційна економіка. № 3. 2012. С. 28-32.
3. Леось О., Коваль І. Механізми формування фінансових ресурсів підприємств. Державне управління та місцеве самоврядування. Вип. 1. 2014. С. 119-126.
4. Цуканова Л. В., Грибкова С. М. Проблеми вибору джерел фінансування та їх застосування в промисловості України. Економічний вісник Донбасу. № 3(45). 2016. С. 149-153.

Гринчук Ю.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Боднар О.А., канд.
екон. наук, асистент Миколаївський національний
аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ФІНАНСОВА САНАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

В сучасних умовах господарювання в період складної економіко-політичної ситуації в Україні значна частка новостворених підприємств не в змозі стабільно функціонувати, так як постійно виникають певні дестабілізаційні ситуації (екологічні, економічні, політичні), що за своїм характером несуть загрозу до появи кризових явищ. Функціонування суб'єктів господарювання в таких умовах в більшості випадків може призвести до тимчасової неплатоспроможності або й зовсім до банкрутства.

Дослідженням питання фінансових криз на підприємстві та проблем санації підприємств в наукових та теоретичних аспектах займалися як вітчизняні, так і закордонні вчені, серед яких: Е. Альтман, Ю.Брігхем, О. Василик [1], О. Ефимова [2], Ф. Мишкін, В. Чернишов [5].

Фінансова криза на підприємстві призводить до порушення його фінансової рівноваги, що за своєю природою проявляється циклічно, а також може виникати впродовж усього життєвого циклу під впливом різних факторів. Наразі, в Україні одним із найголовніших факторів, що впливає на всі сфери господарювання, є політична криза або криза державного управління [3].

Кризова ситуація на підприємстві, як правило, не виникає безпідставно, та завжди несе за собою ряд негативних наслідків (зменшення обсягу прибутку або тривалий період збитковості), оскільки це ситуація, для якої характерними рисами є підвищений ризик банкрутства, послаблення конкурентних позицій на ринку. Для якнайшвидшого подолання такого кризового стану управлінцям слід обрати найефективніші форми санації, що призведуть до усунення негативних та руйнівних чинників [4].

Причини фінансової кризи, які виникають у суб'єктів господарювання можуть характеризуватися за певними ознаками, серед яких можемо виділити наступні [5]:

- об'єктивні – постає потреба в реструктуризації та осучасненні підприємств;
- суб'єктивні – є необхідність в підвищенні професійного рівня, підвищенні кваліфікації, подоланні психологічних факторів; професійний рівень; волюнтаризм в управлінні; психологічні фактори.
- внутрішні – виникають на державному рівні та на рівні підприємств;
- зовнішні – включають міжнародні санкції, міжнародну конкуренцію, міжнародну співпрацю;
- природні – спричинені екологічними лихами та катаклізмами природного походження;
- техногенні – протиріччя між рівнем техніки і кваліфікацією персоналу.

У багатьох розвинених країнах санація на підприємстві є однією з обов'язкових частин менеджменту. Ця складова є невід'ємним інструментом, спрямованим на вихід підприємства із кризового становища в результаті чого відновлюється його життєдіяльність. Так, за рахунок комплексного системного підходу до виявлення та аналізу кризових явищ на підприємствах керівники мають можливість розробити та втілити в реалізацію адекватні антикризові методи та засоби, які нададуть можливість змоделювати варіанти виходу з різних стадій фінансової кризи (кризи платоспроможності, кризи прибутковості, стратегічної кризи, кризи ліквідності)[2].

Після затвердження фінансової санації необхідно розробити план, який буде складатися з інструментів антикризового управління. План санації, розробляється з урахуванням проведених заздалегідь досліджень фінансового стану, що проводиться на основі фінансової та управлінської звітності. До інструментів, які

передбачені в плані санації відносять: фінансово-економічні, соціальні, виробничо-технічні та інструменти організаційно-правового характеру.

Задля досягнення цілей фінансової санації, на період її проведення всі адміністративні органи неспроможного боржника усуваються від управління ним, а повноваження з управління майном та справами боржника передаються санаційному керуючому [2]. Санаційні керуючі виступають в якості єдиного уповноваженого органу управління боржника [2]. Реабілітаційним керуючим призначається фізична особа — індивідуальний підприємець, що має на здійснення діяльності з управління майном та справами неплатоспроможних боржників в процедурах банкрутства ліцензію, котра видається уповноваженим органом [2].

Отже, на основі даних аналізу про фінансовий стан підприємства менеджери мають можливість своєчасно реагувати на кризові явища, що виникають на підприємствах. В результаті чого підприємство зможе не лише повернутися в стабільний стан, але й повністю здійснити оновлення, фактично унеможливаючи виникнення подібної фінансової кризи в майбутньому. Виходячи з цього, основним завданням управлінців є формування обміркованої стратегії та прогнозування можливих фінансових криз у майбутньому на кожному етапі життєвого циклу підприємства.

Список використаних джерел:

1. Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України. К.: НІОС, 2002. 594 с.
2. Ефимова О.В. Финансовый анализ: современный инструментарий для принятия экономических решений, 2014. 121 с.
- 3 Костецький В. В. Особливості здійснення фінансового оздоровлення підприємства. Економічний аналіз: зб. наук. праць. Тернопільський національний економічний університет. 2016. 56 с.
4. Мельник О. І. Особливості розробки антикризових програм діяльності сільськогосподарських підприємств: інституційний репозитарій МНАУ. 2018 URL : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/5261> [дата звернення: 30.09.2019].
5. Чернишов В.В. Сучасне розуміння поняття антикризового управління. Економіка розвитку. 2011. № 1. С. 21–24.

Демчук С. В., аспірант
Прешляк О. П., студентка
Науковий керівник: Лупак Р. Л.,
д.е.н., професор
Львівський торговельно-економічний
університет, м. Львів, Україна

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ІНТЕНСИВНОГО РОЗВИТКУ РИНКУ ІННОВАЦІЙ ТА ВИСОКИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Одним з пріоритетних завдань будь-якого підприємства є його економічна безпека. Ключовим моментом будь-якої системи безпеки є механізм її